

Kansalaisten kasvomaskin käyttö koronaepidemian aikana

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos antoi 13.8.2020 suosituksen kasvomaskin käytöstä kansalaisille koronavirusepidemian aikana. Kasvomaskin asianmukainen käyttö voi vähentää koronavirustartuntoja estämällä pisaroiden leviämistä ympäristöön. Kasvomaskeja on monenlaisia: erilaiset itse valmistetut tai kaupoista hankittavat kankaasta tai muista materiaaleista valmistetut maskit. Kasvomaski ei ole varsinainen hengityksensuojain, eikä se suojaa tehokkaasti käyttäjäänsä. Kasvomaskien teho perustuu osittain siihen, että mahdollisimman moni käyttää niitä asianmukaisesti.

THL suositaa kasvomaskin käyttöä toisten ihmisten suojaamiseksi niiden sairaanhoitopiirien alueella, joissa on esiintynyt koronatartuntoja kahden viime viikon aikana. Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin viimeisin koronavirustapaus todettiin 13.8. ja näin ollen kasvomaskisuositus koskee nyt myös ESPHP:n aluetta.

Kasvomaskin käyttöä suositellaan seuraavissa tilanteissa ja seuraaville henkilöille:

- Joukkoliikenteessä, jossa lähikontakteja ei aina voida välttää.
- Koronavirustestiin hakeutuvat henkilöt matkalla näytteenottoon ja ennen testituloksen valmistamista, jos on välttämätön syy liikkua kodin ulkopuolella.
- Riskialueelta Suomeen saapuvat matkustajat heidän siirtyessä maahantulopisteeltä karanteeniin tai jos heillä on karanteenin aikana välttämätön syy liikkua kodin ulkopuolella.
- Muissa tilanteissa (esim. yleisötapaukset), joissa turvavälien pitäminen ei ole mahdollista.

Suosituksen ulkopuolelle jäävät tässä vaiheessa tilat ja tilanteet, jossa toistuvasti sama toisilleen tuttu ryhmä kokoontuu sisätiloihin pidemmäksi aikaa. Näitä ovat esimerkiksi erilaiset harrastusryhmät, päiväkodit ja koulut. Toimistumuotoiset työyhteisöt ovat myös tämän tyyppisiä yhteisöjä.

Suosituksen mukaisesti maskin käyttäminen on vapaaehtoista. Maskia voi oman harkinnan mukaan käyttää myös muissa kuin tässä suosituksessa kuvatuissa tilanteissa. Kansallisen suosituksen mukaan maskin käyttö asianmukaisesti onnistuu yli 15 vuoden ikäisiltä nuorilta, eikä maskisuositus koske pikkulapsia. Maskin oikea käyttö on tärkeää, jottei viruksella mahdollisesti tahraantunut maski lisää tartuntariskiä. Liitteessä on kuvattu ohjeet maskin käyttöä varten.

Kansallinen suositus on luettavissa osoitteessa: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttuminen-ja-suojautuminen-koronavirus/suositus-kasvomaskien-kaytosta-kansalaisille>

Maskien hankinta

Hallituksen päätöksen mukaan jokainen hankkii maskin itse, mutta kunnat huolehtivat, että maskeja on saatavilla kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleville ilmaiseksi suosituksen voimassaoloalueella. Tähän tarkoitukseen ilmaiseksi jaetut maskit korvataan kunnille valtion toimesta.

Kunnat päättävät itse minkälaisia maskeja vähävaraisille jaetaan ja miten jakelu toteutetaan. Sairaanhoitopiirin infektioiden torjuntayksikkö voi ohjeistaa maskien valinnassa. Tällä hetkellä osassa yhteistoiminta-alueita on varastossa tyyppi I suu-nenäsuojusta, jota on suositeltu terveydenhuollossa ainoastaan kotihoidon käyttöön oireettomia potilaita hoidettaessa. Näitä maskeja voisi jakaa kansalaisille ainakin tässä vaiheessa, jos kankaisia kasvomaskeja ei tähän tarkoitukseen ole vielä hankittu. Mikäli näin päätetään toimia, kannattaa hankinnoissa luoda uusi vastuuyksikkö tähän tarkoitukseen, jotta kulutusta voidaan seurata.

Liite 1. Kasvomaskin käyttöohjeet

Maskia on aina käsiteltävä puhtailla käsillä. Muista maskia käyttäessäsi, että ensisijaiset torjuntatimet ovat hyvä käsi- ja yskimishygieneia, kasvojen, nenän ja suun kosketteluun välttäminen sekä riittävän turvaetäisyyden pito muihin henkilöihin julkisilla paikoilla liikkuesssa.

Maskia ei tule käyttää, jos se vaikeuttaa kohtuuttomasti hengitystä tai on muita terveyteen liittyviä syitä, jotka estävät maskin käytön. Keskustele tarvittaessa hoitavan lääkärin kanssa, jos terveydentilasi vaikeuttaa kasvomasikin käyttöä.

Muistilista maskin käyttöön:

- Kokeile erilaisia maskeja, jotta löydät kasvoillesi sopivan mallin, jonka läpi pystyt hengittämään.
- Varaa käyttöösi niin monta maskia kuin päivän aikana tarvitset.
- Varaa mukaan käsihuhdepullo ja tarvittaessa ylimääräisiä maskeja vaihtoa varten.
- Aseta maski kasvoille hyvissä ajoin ennen liikennevälineeseen nousemista.
- Pese tai desinfioi kädet ennen kuin asetat uuden tai puhtaan maskin.
- Varmista, että maski asettuu tiivistä kasvoille ja peittää suun, nenän ja leuan.
- Älä koske maskiin tai siirrä sitä leuan alle tai otsalle käytön aikana.
- Jos kosket maskia käytön aikana, pese tai desinfioi kätesi ennen koskemista ja sen jälkeen.
- Älä aseta käytettyä maskia uudelleen kasvoille.
- Vaihda maski uuteen, jos se kostuu tai likaantuu.
- Poista maski puhdistetuilla käsin tarttumalla sen nauhoista. Älä koske maskin ulkopintaan sitä poistaessa.
- Laita kertakäyttöinen maski suoraan jäteastiaan käytön jälkeen tai uudelleen käytettävä kangasmaski muovipussiin tai suoraan pesukoneeseen.
- Pese tai desinfioi kädet maskin poistamisen jälkeen.
- Pese kangasmaski 60 asteen pesuohjelmalla aina käytön jälkeen tai keitä sitä viisi minuuttia vedessä, johon on lisätty hieman pesuainetta. Huuhtelee maski ja kuivata se paikassa, jossa on raitis ilma.

Lähde: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttuminen-ja-suojautuminen-koronavirus/suositus-kasvomaskien-kaytosta-kansalaisille>